SINAVLA ÖĞRENCİ ALACAK ORTAÖĞRETİM KURUMLARINA İLİŞKİN MERKEZÎ SINAV

TÜRKÇE

1. Bu testte 20 soru vardır.
2. Cevaplarınızı, cevap kâğıdına işaretleyiniz.

1.
- Tamirci, benim arabamı tamir etmeyi bırakıp yeni gelen müşteriyle ilgilendi.
- Bırak, insanlar nasıl düşünüyorsa öyle yaşasın.
- Evindeki tadilat bitene kadar antika eşyalarını komşusuna bıraktı.
- Kalfasının artık işinin ehli olduğuna karar veren usta, elindeki işi ona bıraktı.

"Bırakmak" **sözcüğü bu cümlelerde aşağıdaki anlamlarından hangisiyle kullanılmamıştır?**

A) Bir işi başka bir zamana ertelemek
B) Bakılmak, korunmak için vermek
C) Bir iş için birini görevlendirmek
D) Birinin bir şey yapmasına engel olmamak

2. **Aşağıdaki metinlerin hangisinde, yay ayraç içinde verilen deyimle ilişkilendirilebilir bir durum vardır?**

A) Trabzon'dan yola çıktım. Gurbet değildi beni asıl yoran, arkamda bıraktıklarımdı. Çok zordu onlardan ayrılmak. Bedenim oradan ayrılıyor fakat yüreğim orada kalıyordu. (ayağına bağ olmak)

B) Yıl 1971, mevsim sonbahar. Sonbaharın sarı yaprakları savrulurken rüzgârla, otobüsümüz terminalden çıktı. Kırşehir'den, Almanya'ya gitmek için ayrıldım. Bir meçhule doğru yol alıyorum şimdi. (elinden bir şey gelmemek)

C) Kütahya'dan yola çıktı aracımız. Zorlu bir yolculuk olacağı şimdiden belli. Yolculukta ne çıkar insanın karşısına bilinmez. Ne çıkarsa çıksın, sonuna kadar gitmek için düştük yollara. (göze almak)

D) Sirkeci Garı'ndayım. Tren gitmek için hevesliymiş gibi heyecanlı ve acı acı çalıyor düdüğünü. İnsanlar toplanmış, gözler yaşlı. Son kucaklaşmalar, son vedalar... Ayrılık acısı düşmüş yüreklere. (burnunda tütmek)

ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (ÖDSGM)

3. (I) Doğduğumuz andan itibaren çevremizden duyduğumuz, okuyarak öğrendiğimiz tüm sözcükler bizim servetimizdir. (II) Bu servet, düşüncelerimizin gelişmesini ve hayatımızı nitelikli bir şekilde sürdürmemizi sağladığından en değerli varlığımızdır. (III) Doğru kararlar alabilmek, gerçeğe ulaşma yolunda sorulacak sorulara işe yarar cevaplar verebilmek için bu birikime ihtiyaç vardır.
(IV) Yani ne kadar sözcüğünüz varsa o kadar geniş düşünür ve özgürleşirsiniz.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde koşul anlamı vardır?

A) I B) II C) III D) IV

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu <u>yoktur</u>?**

A) Sözlerini ya duymazdan geleceksin ya da gülüp geçeceksin.
B) O kadar çok emek harcadım bu taşlı tarlaya, yine de verim alamadım.
C) Azimli insanların umutları asla tükenmez, daima artar.
D) Her sabah deniz kenarına iner ve birkaç saat yürüyüş yapardım.

5. I. Döngüsel ekonomi modeli, kullanılmış malzemelerin dönüştürülmesini içeriyor.
II. Döngüsel ekonomi modeli Anadolu topraklarında yüzyıllardır bir yaşam kültürü olarak uygulanıyor.
III. Birleşmiş Milletler, döngüsel ekonomi modelini kalkınma planına dâhil etmiştir.

Bu cümlelerin anlamca doğru bir biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

A) Birleşmiş Milletlerin, kalkınma planına dâhil ettiği, kullanılmış malzemelerin dönüştürülmesini içeren döngüsel ekonomi modeli, Anadolu topraklarında yüzyıllardır bir yaşam kültürü olarak uygulanıyor.
B) Anadolu topraklarında yüzyıllardır kullanılmış malzemelerin dönüştürülmesini bir yaşam kültürü olarak içeren döngüsel ekonomi modelini, Birleşmiş Milletler, kalkınma planına dâhil etmiştir.
C) Birleşmiş Milletlerin, kalkınma planına dâhil ettiği, Anadolu topraklarında kullanılmış malzemelerin dönüştürülmesini içeren döngüsel ekonomi modeli, yüzyıllardır bir yaşam kültürü olarak uygulanıyor.
D) Anadolu topraklarında yüzyıllardır bir yaşam kültürü olarak uygulandığından Birleşmiş Milletlerin kalkınma planına dâhil edilen döngüsel ekonomi modeli, kullanılmış malzemelerin dönüştürülmesini içeriyor.

ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (ÖDSGM)

6. Zaman, içinde birçok fırsatın bulunduğu şey; fırsat ise içinde çok fazla zamanın bulunmadığı şeydir.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümleye anlamca en yakındır?

A) İnsanlar, büyük fırsatlar beklerken yanlarından gelip geçen küçük fırsatları kaçırır.
B) Fırsat teknesi size gelmiyorsa siz ona doğru yüzün.
C) Eline geçen fırsatları değerlendirebilenler yeni fırsatlar yakalar.
D) Fırsat, kapınıza geldiğinde kapıyı iki kez çalar zannetmeyin.

7. Bugün geldiğimiz noktada biz sosyal medyayı değil, sosyal medya bizi kullanıyor; böylece kendi hayatına bir başkası kadar yabancı olan "…mış gibi yapanlar topluluğu" hâline dönüştük.

Bu cümledeki altı çizili sözle anlatılmak istenene aşağıdaki sosyal medya davranışlarından hangisi örnek olamaz?

A) Kişinin kendi aldığı çiçeklerin, ona hediye olarak geldiğini gösteren fotoğraflar paylaşması
B) Kedileri sevmeyen birinin, kedileri severken çektirdiği fotoğraflarını paylaşması
C) Mutsuz bir ruh hâlindeki kişinin, yaptığı bir etkinlikten keyif aldığında bununla ilgili video paylaşması
D) Özünde bencil olan birinin, yardımlaşmayla ilgili sürekli özlü sözler paylaşması

ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (ÖDSGM)

8. Bir ortaokulda bir öğretmen ilkbahara girerken öğrencilerine birtakım etkinlikleri ödev vermiştir. Verilen ödevdeki bu etkinliklerde,

I. Gözlem yapılması gerekmektedir.
II. Uygulama yapılacaktır.
III. Bir tasarı gerçekleştirilecektir.

Aşağıdaki etkinliklerin hangisinde numaralanmış bu şartların tamamı sağlanmıştır?

A) Minyatür heykel yapma: Kâğıt hamurundan, herhangi bir nesnenin heykelciğini yapabilirsiniz. Bunun için gazete kâğıdı, su, tutkal ve renkli kâğıtlara ihtiyaç vardır. Gazete kâğıtlarını suyla hamur kıvamına getirip içine tutkal koyduğunuzda hamurunuz hazır demektir. Heykelciğiniz bittikten sonra da renkli kâğıtlarla süsleyin.

B) Ses haritası çıkarma: Bir yürüyüş rotası hazırlayın ve bunun krokisini bir kâğıda çizin. Bu kâğıttan, fotokopiyle yedi adet çoğaltın. Ardından bu rotada yürüyün ve yol boyunca nerede, hangi sesi (rüzgâr, kuş, böcek vb.) duyuyorsanız krokiye kaydedin. Bunu yedi gün boyunca tekrarlayıp ses haritasını oluşturun.

C) Yaprak boyama: Doğa, eski kültürlere esin ve malzeme kaynağı olmuştur. Eski kültürlerde insanlar kendilerini ifade etmek için doğal malzemeleri bolca kullanırlar. Siz de dökülmüş yaprak toplayıp akrilik boyayla yaprakların üzerine desenler çizerek kendinizi ifade etmeye çalışın.

D) Koku belirleme: Koku konusunda hafızanızı geliştirirseniz binlerce kokuyu ayırt edebilirsiniz. Çam, vanilya, yasemin, lavanta, hanımeli gibi… Bir doğa yürüyüşüne çıkarak keşfettiğiniz kokuların bir listesini yapın.

9. Gönül, kaptan köprüsüne çık...
Çayır kokusunu alan
bir tay gibi kokla açık denizleri
Çevirmesin senin kafanı geri
geride kalanlara doğru giden
dümen suyunun köpüklü izleri...

Bu şiirde anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) İnsan, yaşadıklarına takılmadan yaşayacaklarına odaklanmalı.
B) Hayat yolculuğunda ne gelecek ne de geçmiş vardır, sadece şimdi vardır.
C) Geleceğe umutla yürümek isteyen insanlar hayatı ciddiye almalıdır.
D) Mutluluğu yakalayabilmek için, hüzünlü anıları düşünmemek gerekir.

10. Kentlerin henüz mahalle kültürünü yitirmediği zamanlarda kedilerle insanlar arasında adı konmamış bir ortak yaşam söz konusuydu. Geleneksel mimarinin vazgeçilmez unsuru olan tek katlı evlerin avluları, çatıları, evlerin arasında kıvrılarak kaybolan Arnavut kaldırımlı sokaklar, birkaç meyve ağacının olduğu bahçeler kedilerin dolaşma alanıydı. Açık sofalar, teraslar ve pencereler de evlere giriş noktalarıydı. Tek katlı evler yerini çok katlı beton yığınlarına bıraktıkça kedilerle insanların yolu ayrıldı.

Bu metnin türüyle ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Bir konuyla ilgili tespitler bilimsel gerçekliğe uygun olarak anlatılmıştır.
B) Anlatılmak istenenler bir olay örgüsü çerçevesinde dile getirilmiştir.
C) Düşünceler öznel bir üslupla, kanıtlama amacı güdülmeden açıklanmıştır.
D) Geçmişte yaşanan ve toplumda derin izler bırakan bir olay aktarılmıştır.

11. Genç nesillerin, *Yunus Emre Divanı* ve *Safahat* gibi klasiklerimizi okuyup anlayabilmesi için "Dilimizin Zenginlikleri" projesi hayata geçirilmiştir. Proje kapsamında, öğrencilere sözlük kullanmayı teşvik edici eserler okutulmuş ve öğrencilerden kendi sözlüklerini oluşturmaları istenmiştir. Öğrenciler; Fuzuli'nin, Yunus Emre'nin, Mehmet Akif'in ve daha birçok büyük şairin kullandığı sözcükleri öğrenerek onların anlam dünyalarının içine girebilme imkânı bulmuştur. Bu projeyle öğrenciler sözlük kullanma alışkanlığı da kazanmıştır.

Bu parçayla ilgili,

I. Nesnel yargılara yer verilmiştir.
II. Karşılaştırma yapılmıştır.
III. Niteleyici sözcükler kullanılmıştır.
IV. Tanık göstermeye başvurulmuştur.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) I ve II
B) I ve III
C) II ve IV
D) III ve IV

ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (ÖDSGM)

12. Bir metinde yer alan bilgi, durum veya olaylar arasında mantıksal tutarlılık bulunmaması anlatım açısından kusur sayılmaktadır.

Bu açıklamaya göre,

Arkasından vuran ışık, yüz hatlarını seçmemi engelliyordu ama söyleyeceklerini duymama ve anlamama engel olacak bir şey yoktu. Tüm dikkatimi ona vermiştim. - - - -.

parçası aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanırsa metnin anlatımı kusurlu olur?

A) Elini cebinden çıkardı. "Sana mühim bir haberim var, evlat." dedi. Sesinden, yüzünün asıldığı belli oluyordu
B) Bir iki kere öksürdü. Derin derin soludu. "Sana mühim bir haberim var, evlat." dedi. Oturduğu yerde ayağını sallamasından, çok heyecanlı olduğu anlaşılıyordu
C) Ceketini çıkardı, katladı, koluna astı. Kravatını, serbest olan eliyle biraz gevşetti. "Sana mühim bir haberim var, evlat." dedi
D) Gözlerinden bir sevinç dalgası geçti, dudağının kenarındaki bir gülümsemeyle "Sana mühim bir haberim var, evlat." dedi

13. Milleti millet yapan unsurların başında dil gelir. Ana dilini geliştirip zenginleştiremeyen, yabancı dillerin istilalarından koruyamayan milletler ne millî bir kültür oluşturabilir ne de oluşmuş kültürlerini koruyabilirler. Yozlaşma ve yabancılaşma dille sınırlı kalmayarak zamanla bütün değerlerin yok olmasına ve millî birliğin, telafisi imkânsız zararlar görmesine sebep olur. Bilim, sanat ve eğitimde kendi dilini ihmal edip kullanmayan ve kendi diline sahip çıkması gerektiğini evlatlarına öğretemeyen bir millet yok olmaya mahkûmdur.

Bu metinden aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılamaz?

A) Milletler dilini koruyabilmek için sanatta, millî kültüre ait unsurları işlemelidir.
B) Dilindeki yabancılaşmayı önleyemeyen bir milletin varlığı tehlikeye düşer.
C) Varlığını sürdürmek isteyen milletler dil bilincini genç nesillere aktarmalıdır.
D) Dil, bir milletin bireyleri arasındaki bağı kuvvetlendiren bir unsurdur.

ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (ÖDSGM)

14. Grafiklerde, dünya su kaynaklarının dağılımı gösterilmiştir.

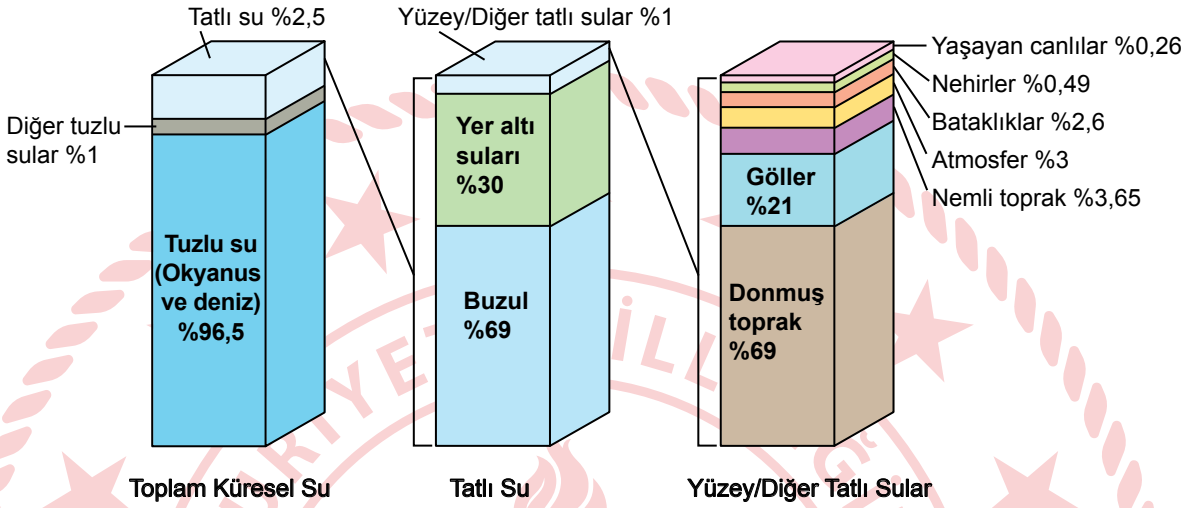

Bu grafikler aşağıdaki haber metinlerinden hangisini desteklemez?

A) Buzulların bulunduğu bölgelerde sıcaklıklar sürekli arttığından buzulların oranı yıldan yıla düşmektedir. Eriyen buzulların okyanus ve denizlere karışması tatlı su kaynaklarının her yıl biraz daha azalmasına neden olmaktadır.

B) Tatlı su, dünyanın her yerinde sıvı hâlde ve kullanılabilecek durumda değildir. Tatlı suların %69'u buzullarda katı hâlde iken, %30'u yer altı suları, geri kalan kısmı yüzey suları ve diğer tatlı sular olarak bulunur.

C) Yeryüzündeki canlılığın en önemli kaynağı olan su, dünyamızda farklı yerlerde ve farklı oranlarda bulunur. Bu suyun büyük bir kısmı okyanus ve denizlerde tuzlu su hâlindedir. Ancak canlılar büyük ölçüde tatlı suya gereksinim duyar ve dünyadaki suyun çok az bir miktarı tatlı sudur.

D) Tatlı su kaynaklarının çoğunu buzullar, yüzeydeki tatlı suların çoğunu da donmuş topraklar oluşturmaktadır. Zaten kısıtlı olan tatlı su kaynaklarının bu nedenle daha da kısıtlanmış olması insanlar için büyük bir sorundur.

15. Tablo 1'de, rüzgâr türlerinin hızına göre küçükten büyüğe doğru sıralaması verilmiştir.

Tablo 1

Hafif Rüzgâr	Tatlı Rüzgâr	Orta Rüzgâr	Sert Rüzgâr	Kuvvetli Rüzgâr	Fırtınamsı Rüzgâr	Fırtına	Kuvvetli Fırtına	Tam Fırtına

Rüzgâr türbinlerinin dönüş hızı, rüzgârın hızına bağlıdır. Dönüş hızı arttıkça birim zamanda üretilen elektrik miktarı da artmaktadır. Bir bölgenin elektrik ihtiyacını rüzgâr gücünden karşılamak amacıyla, bölgeye rüzgâr türbinleri kurulmuştur. Bu rüzgâr türbinleri, rüzgârın hızı "tatlı rüzgâr" seviyesinin altındaysa yeterli güç olmadığı için çalışmamaktadır. Bununla birlikte rüzgârın hızı "fırtına" düzeyine ulaştığı andan itibaren sistem, kendisini korumaya alarak frenleri devreye sokar ve birim zamanda üretilen elektrik miktarını "fırtınamsı rüzgâr" seviyesine sabitler. Eğer rüzgârın hızı "kuvvetli fırtına" düzeyinin üzerine çıkarsa rüzgâr türbini kendini kapatır ve elektrik üretmez. Tablo 2'de rüzgâr türbinlerinin olduğu bu bölgede, bir günün belli saat aralıklarında esen rüzgâr türleri verilmiştir.

Tablo 2

Saat Aralıkları	11.00-11.30	12.00-12.30	13.00-13.30	14.00-14.30	15.00-15.30	16.00-16.30	17.00-17.30
Rüzgâr Türleri	Hafif Rüzgâr	Fırtına	Tam Fırtına	Kuvvetli Rüzgâr	Orta Rüzgâr	Fırtınamsı Rüzgâr	Fırtına

Verilenlere göre rüzgâr türbinlerinin Tablo 2'deki saat aralıklarında birim zamanda ürettikleri elektrik miktarını gösteren grafik aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A)
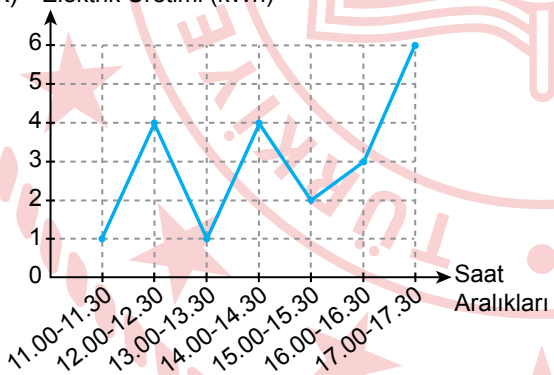

B)
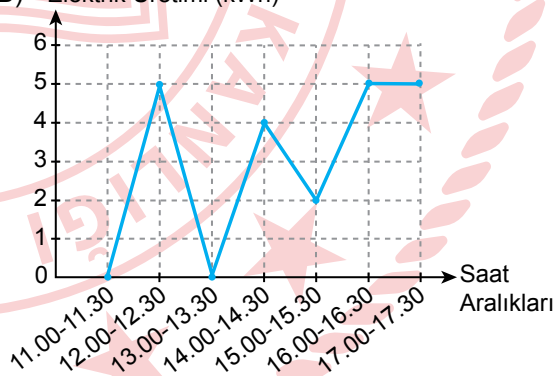

C)
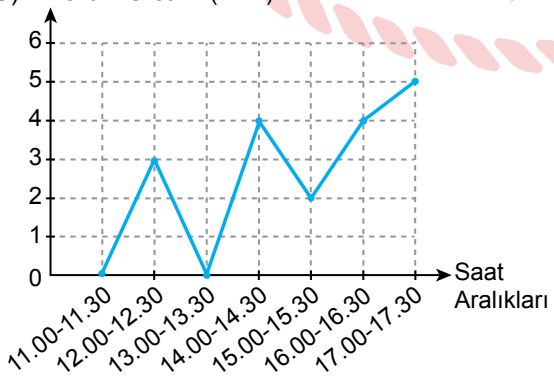

D)
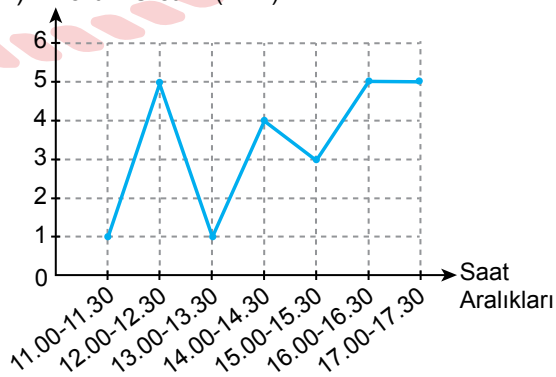

16. Yan flütte bazı notaları çalmak için sağ ve sol elin işaret, orta ve yüzük parmakları kullanılmaktadır. Çalınmak istenen notaya göre bu parmaklarla yan flüt üzerindeki kapaklara basılmaktadır. Eğer bir notayı çalmak için birden fazla kapağa basılması gerekiyorsa bunlara aynı anda basılmalıdır. Görselde hangi kapağa, hangi parmakla basılacağı gösterilmiştir.

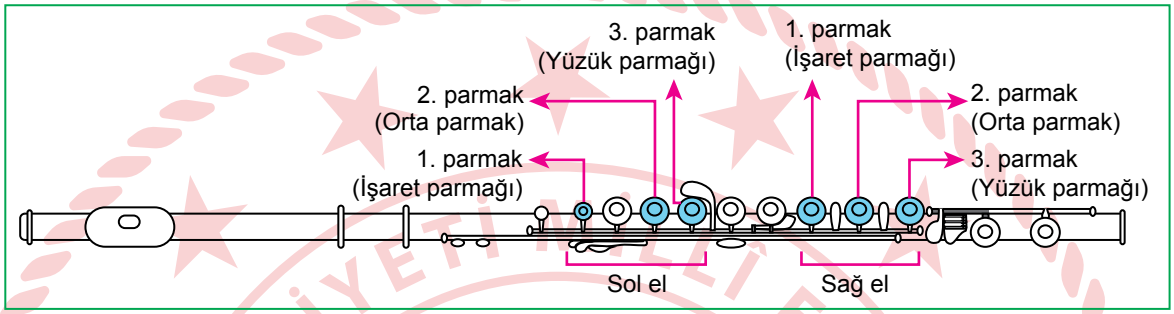

Aşağıdaki tabloda, bazı notaları çalarken yan flütteki kapaklara basmak için kullanılan el ve parmaklar belirtilmiştir.

Notalar	Kullanılan El ve Parmaklar
Do	Sol el 1. parmak
Re	Sol el 2 ve 3. parmak
Mi	Sol el 1 ve 2. parmak, sağ el 1 ve 2. parmak
Fa	Sol el 1 ve 3. parmak, sağ el 1. parmak
Sol	Sol el 1, 2 ve 3. parmak
La	Sol el 2. parmak, sağ el 1. parmak
Si	Sol el 1 ve 3. parmak

Buna göre aşağıdaki yan flüt görsellerinden hangisi “re, mi, fa, si” **notalarından herhangi birini göstermemektedir?**

UYARI: Görseli verilen yan flütlerdeki kapakların içinin boyalı olması parmakla basıldığını göstermektedir.

A)
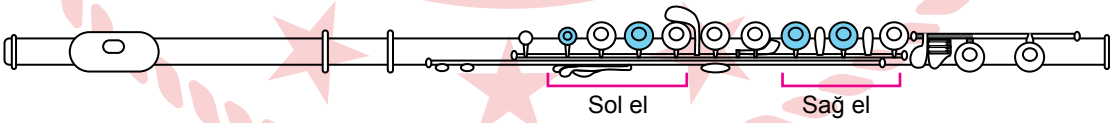

B)
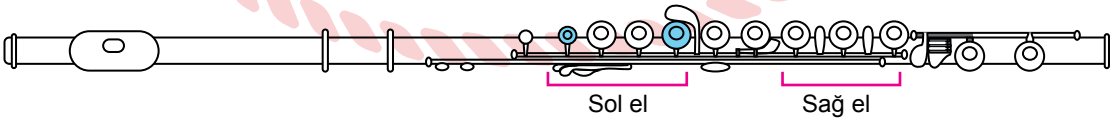

C)
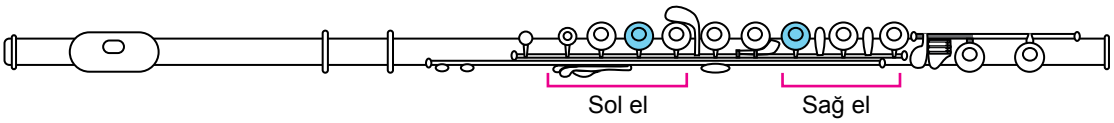

D)
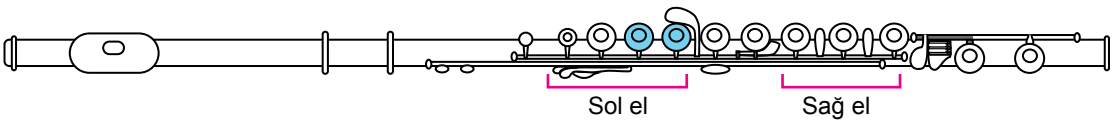

17. Konya'nın Hadim İlçesi (I), Türkiye'de kiraz hasadının en geç yapıldığı yerlerdendir. Burada yetiştirilen "Ziraat 900" cinsi kirazlar Orta Doğu (II), Avrupa Birliği ve Asya Ülkeleri (III) başta olmak üzere birçok ülkede Türk Kirazı (IV) olarak biliniyor.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisinin yazımı doğrudur?

A) I B) II C) III D) IV

18. Şehir, kendi kimliğini belirlemek ve kendini daha iyi tanımak için aynaya baktığı zaman insanla karşılaşır. Çünkü tüllerin arkasında durup ona ruhunu katan, şeklini veren, estetik duygularını yansıtan kişiler vardır. Bazen onca insanın arasında öne çıkan kişiler olur, varlıklarıyla şehrin tarihine damga vururlar. İstanbul denince Fatih Sultan Mehmet'i, Samsun denince Mustafa Kemal Atatürk'ü anmadan geçemeyeceğimiz gibi.

Bu parçada virgülün (,) aşağıdaki işlevlerinden hangisinin kullanımı yoktur?

A) Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konur.
B) Uzun cümlelerde yüklemden uzak düşmüş olan özneyi belirtmek için konur.
C) Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasına konur.
D) Cümle içinde ara sözleri veya ara cümleleri ayırmak için ara sözlerin veya ara cümlelerin başına ve sonuna konur.

19. "İlkbahar, Yaz, Sonbahar, Kış" oyununda oyunculardan birisi hakem seçilir. Hakemin görevi oyunu yönetmek (I), yani mevsimlerin isimlerini söylemektir. Ebe olmak üzere iki oyuncu seçilir. Ebelerin amacı hakemin söylediği (II) mevsimlerdeki oyuncuları yakalamaktır. Oyuncular ikişerli grup oluşturarak (III) bir mevsim adı seçerler (IV) ve her grup bir köşeye çekilir.

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangisi fiilimsi değildir?

A) I B) II C) III D) IV

20. Anadolu kültürü, tüm dünyaya barışı ve huzuru getirmeyi hedefleyen Türkiye Yüzyılı'nın temel dayanak noktasıdır.

Bu cümlenin türüyle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Anlamına göre olumlu cümledir.
B) Yüklemin yerine göre kurallı cümledir.
C) Yüklemin türüne göre fiil cümlesidir.
D) Yapısına göre fiilimsi bulunan cümledir.

TÜRKÇE TESTİ BİTTİ.
T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK TESTİNE GEÇİNİZ.

ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (ÖDSGM)